

Stav a vývoj bytového fondu

Ekonomika bydlení

Přednáška č. 5

21. březen 2005

„Reader“ k územnímu plánování

---

www stránky Ústavu územního rozvoje

Občan a územní plánování

- <http://www.uur.cz/default.asp?ID=987>

Obec a územní plánování

- http://www.uur.cz/images/publikace/metodickeprirucky/PDF/Obec-organ_UP.pdf

Pojmy nejsou dojmy I.

- předpisů, které se nějakým způsobem dotýkají výstavby, je téměř 200
- Základní právní normou - vyhláška ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb. o obecných technických požadavcích na výstavbu
- vyhláška č. 26/1999 Sb. Hl. m. Prahy o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze

Stavba a změny stavby

Stavba- veškerá stavební díla bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, účel a dobu trvání

Změny na dokončených stavbách jsou:

- ⑩ **nástavby**, jimiž se stavby zvyšují
- ⑩ **přístavby**, jimiž se stavby půdorysně rozšiřují a které jsou vzájemně provozně propojeny s dosavadní stavbou
- ⑩ **stavební úpravy**, při nichž se zachovává vnější půdorysné i výškové uspořádání stavby

Přestavba, respektive rekonstrukce, může tedy být stavební úpravou, přístavbou, nástavbou nebo kombinací těchto změn.

Jednoduché stavby

■ Jednoduché stavby jsou

- ⑩ stavby pro bydlení, jejichž zastavěná plocha nepřesahuje 300 m², pokud mají nejvýše čtyři byty, jedno podzemní a tři nadzemní podlaží včetně podkroví
- ⑩ stavby pro individuální rekreaci
- ⑩ přípojky na veřejné rozvodné sítě a kanalizaci
- ⑩ opěrné zdi

Drobné stavby

- stavby, které plní doplňkovou funkci ke stavbě hlavní, a to
  - ⑩ stavby s jedním nadzemním podlažím, pokud jejich zastavěná plocha nepřesahuje 16 m² a výška 4,5 m,
  - ⑩ podzemní stavby, pokud jejich zastavěná plocha nepřesahuje 16 m² a hloubka 3 m.
  - ⑩ oplocení,
  - ⑩ připojení drobných staveb na rozvodné sítě a kanalizaci stavby hlavní,
  - ⑩ nástupní ostrůvky hromadné veřejné dopravy, přejezdy přes chodníky, propustky apod.

-
- **Stavební pozemek**- část území určená regulačním plánem nebo územním rozhodnutím k zastavění a pozemek zastavěný hlavní stavbou.
  - **Bytový dům** – stavba pro bydlení, ve které převažuje funkce bydlení. Více než polovina všech podlahových ploch připadá na byty.
  - **Obytná místnost** – část bytu (zejména obývací pokoj, ložnice), která je určena k trvalému bydlení a je větší než 8 m². Pokud tvoří byt jediná obytná místnost, musí mít podlahovou plochu nejméně 16 m² (v Praze 18 m²).

Zapamatujme si:

- ⑩ Drobná stavba má zastavěnou plochu max. 16 m², jedno nadzemní podlaží a výšku do 4,5m
- ⑩ Garáž nikdy není drobnou stavbou
- ⑩ Rodinný domek může mít nejvíce 3 byty, jedno podzemní podlaží, dvě nadzemní podlaží a podkroví
- ⑩ Oplocení je drobná stavba
- ⑩ Obytná místnost musí mít víc než 8m² podlahové plochy
- ⑩ Byt o jediné místnosti musí mít alespoň 16 m² (v Praze 18 m²).

Ekonomický cyklus a bytová výstavba

- vzájemný vztah mezi bytovou produkcí a agregátním výstupem ekonomiky
- 50. a 60. léta minulého století- rozšířen názor o anticyklickém chování bytové výstavby, 2 argumenty:
  - rezidualita hypotečních úvěrů v ekonomice
  - založen spíše na analýze nákladů než na dostupnosti úvěrů
- od konce 60. let nelze fluktuace trhu s bydlením považovat za procyklické ani proticyklické

Faktory ovlivňující cyklické chování trhu nemovitostí

---

1) reálné faktory

- demografické vlivy
- růst příjmů (důchodový efekt)
- počet neobydlených bytů (míra uprázdněnosti bytového fondu)

2) monetární a finanční faktory

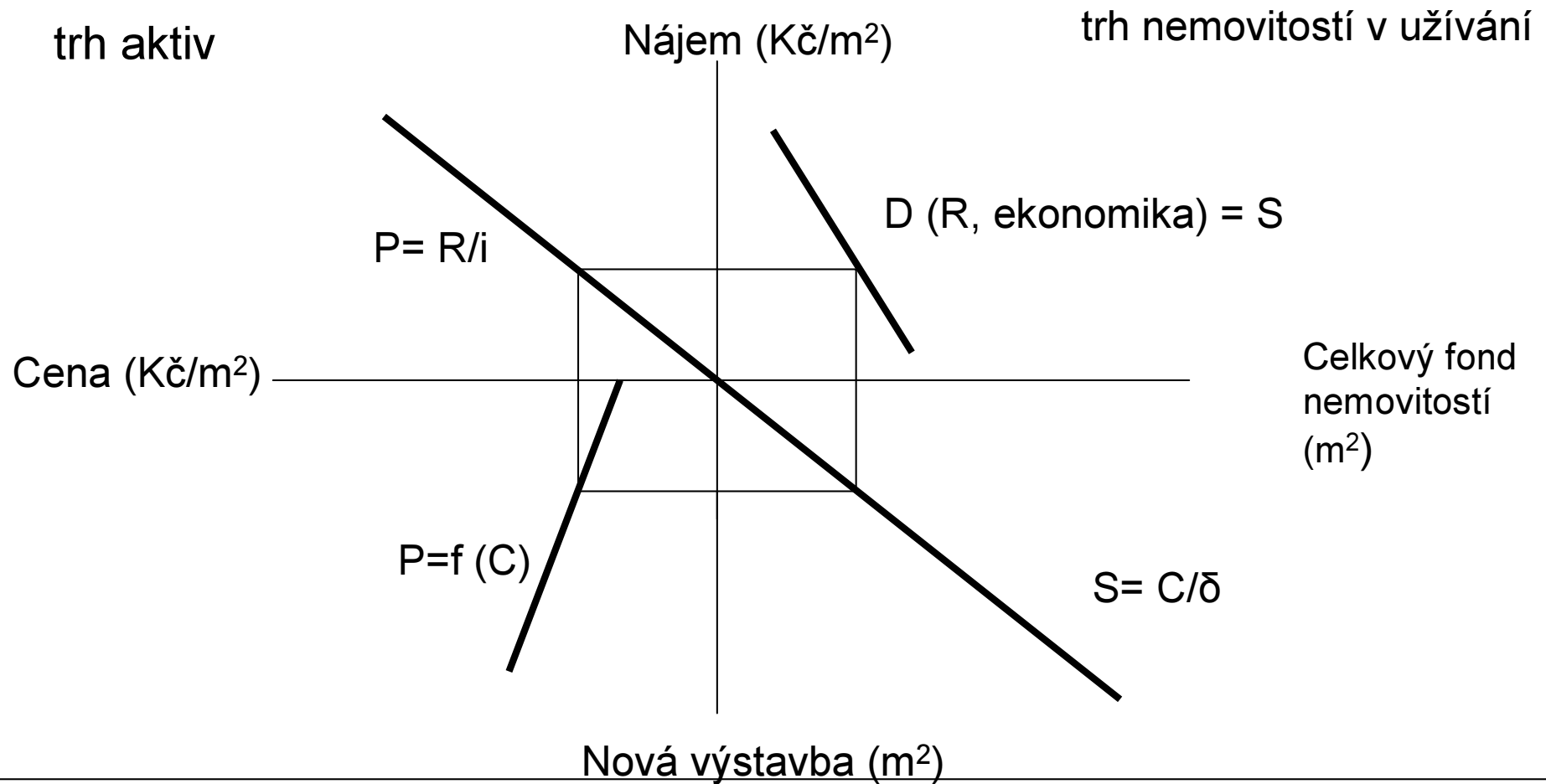
- náklady a dostupnost úvěrů
- míra rentability na trhu nemovitostí v porovnání s výnosovou mírou z ostatních aktiv
- fiskální a monetární politika

Stock-flow model (DiPasquale a Wheaton) I.

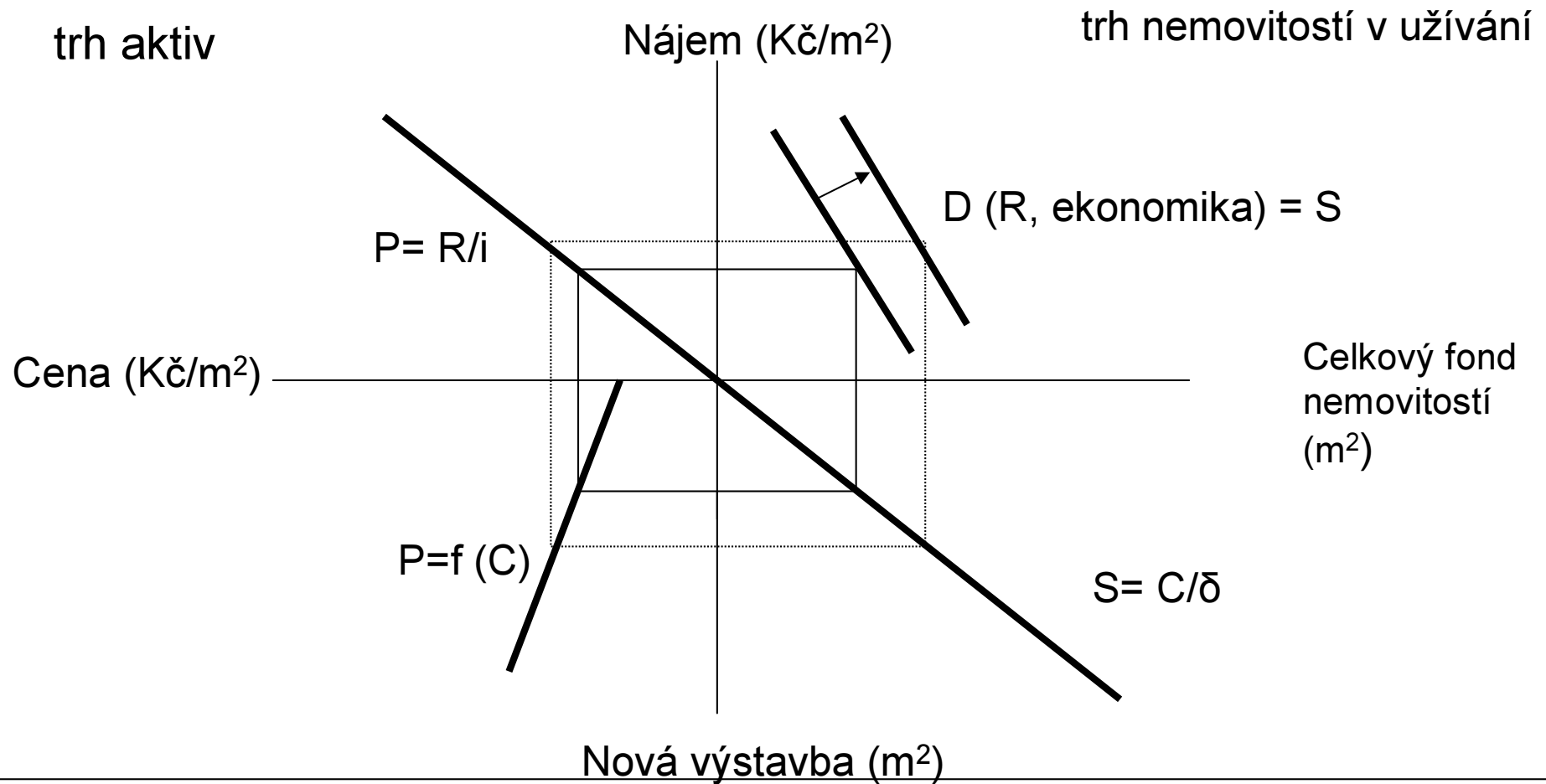

- tzv. model přírůstku (úbytku) bytového fondu
- pomocí modelu můžeme analyzovat dopady změn v ekonomice na trh nemovitostí
- trh nemovitostí (real estate market) rozdělují na:
  1. trh aktiv (asset market)
  2. trh nemovitostí (market for real estate use, property market)

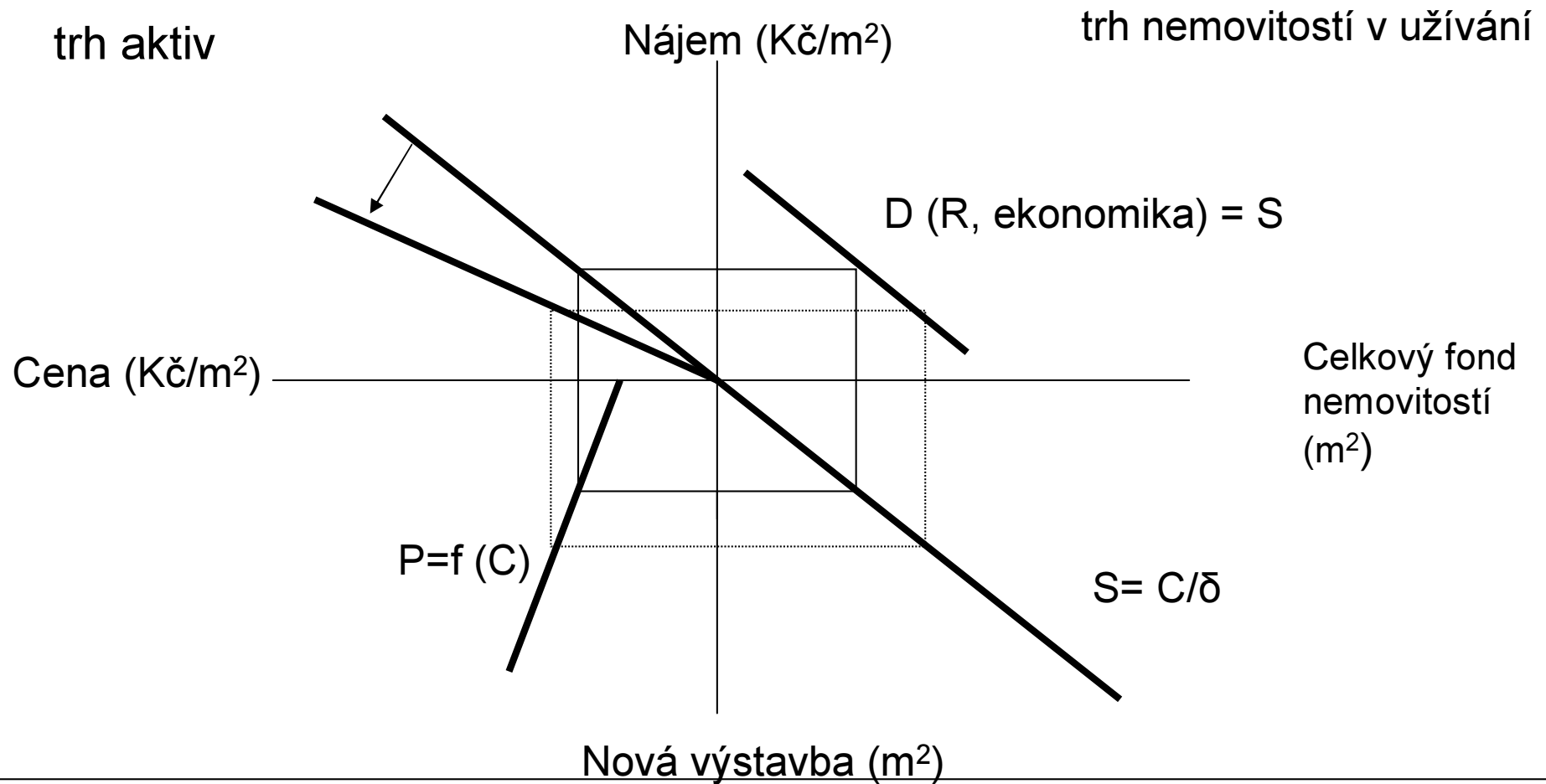
Stock-flow model (DiPasquale a Wheaton) II.

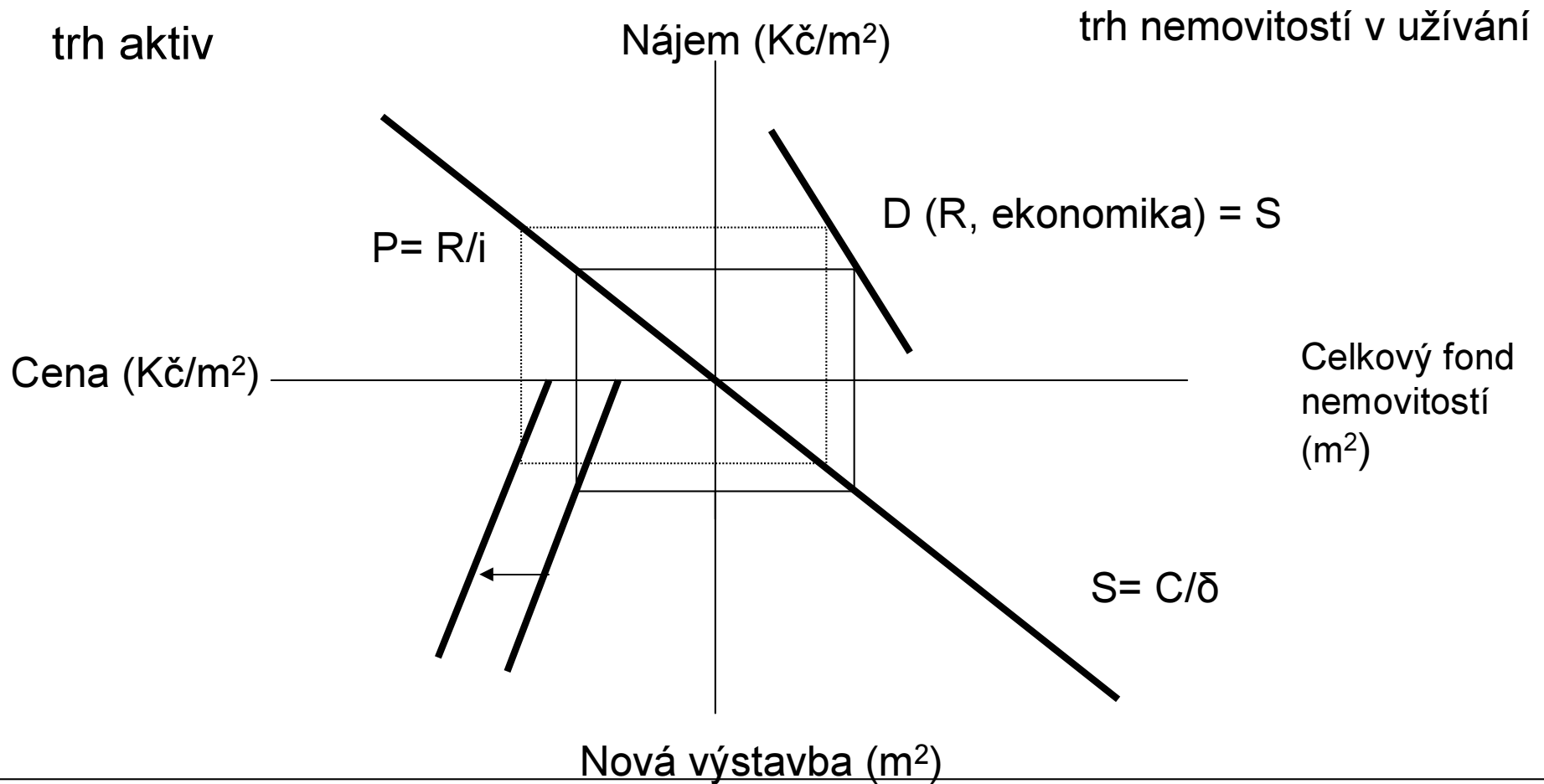
Trh nemovitostí a ekonomický růst

Trh nemovitostí a dlouhodobé úrokové sazby

Trh nemovitostí a náklady nové výstavby

Základní charakteristiky vyjadřující úroveň bydlení

- rozsah a struktura bytového fondu
- vztah mezi počtem cenзовých domácností a počtem obydlených bytů
- obydlenost bytového fondu a vybavenost obyvatelstva byty
- objem bytové výstavby a reprodukce bytového fondu

Rozsah bytového fondu- základní ukazatele

- počet bytů
- počet obytných místností
- celková nebo obytná plocha bytu v m²

Ukazatele kvality bytového fondu:

- průměrný počet obytných místností na jeden byt
- průměrná celková (obytná) plocha jednoho bytu v m²
- obytná plocha připadající na jednoho obyvatele
- průměrná plocha jedné obytné místnosti

Základní charakteristiky bytového fondu

Rok	Počet bytů (v tis.)	Počet obytných místností	Obytná plocha (v m ²)	Průměrné stáří bytů	Kategorie bytů
1970	3 217	2,10	39,1	50,1	2,57
1980	3 781	2,41	42,7	39,4	1,90
1991	4 077	2,66	45,9	42,5	1,44
2001	4369	2,64	49,5		

Rok	Počet osob na 1byt	Počet osob na 1 obytn.místnost	Obytná plocha na 1 os. v m ²	Vybavenost bytů	
				koupelnou	ústředním topením
1970	3,15	1,50	12,4	58,7	32,0
1980	2,92	1,21	14,6	78,4	58,4
1991	2,76	1,04	16,6	92,1	77,6
2001	2,69	1,01	17,58	97	97

Ukazatel	1961	1970	1980	1991	2001
Trvale obydlené byty	2 845 145	3 088 841	3 434 846	3 705 681	3 827 678
z toho v rodinných domech	1 776 244	1 652 786	1 604 843	1 525 389	1 632 131
v bytových domech	976 053	1 376 080	1 847 659	2 149 963	2 160 730
v ostatních budovách	92 040	59 975	42 344	30 329	34 017
Byty užívané právem družstevním	6 113	217 002	450 332	697 029	540 012
Byty podle vybavení					
vodovod v bytě		2 514 854	3 228 838	3 591 476	3 770 500
plyn ze sítě		1 110 203	1 500 156	1 854 163	2 453 702
záchod splach. vlastní	1 290 549	1 739 672	2 728 176	3 390 079	3 650 028
koupelna vlastní	1 069 423	1 840 498	2 743 470	3 414 560	3 678 207
ústřední topení	238 585	767 984	1 646 680	2 187 457	2 616 000
Podíl bytů podle kategorie v procentech					
I. kategorie	8,4%	24,0%	47,0%	70,0%	88,5%
II. kategorie	19,0%	28,5%	29,8%	21,4%	7,4%
III. kategorie	16,7%	13,8%	9,0%	3,7%	2,0%
IV. kategorie	55,9%	33,7%	14,2%	4,9%	1,3%
Průměrná obytná plocha bytu v m²	35,3	39,1	42,7	45,9	49,5
Průměrný počet osob na byt	3,36	3,15	2,92	2,78	2,64

Technická vybavenost bytů 1961- 2001

Rok sčítání <i>Census year</i>	Vodovod v bytě <i>Piped water in the dwelling</i>	Plyn v bytě <i>Piped gas available in the dwelling</i>	Koupelna (sprchový kout) v bytě <i>Bathroom (shower) in the dwelling</i>	Splachovací záchod v bytě <i>Flush toilet in the dwelling</i>	Teplá voda v bytě <i>Hot water in the dwelling</i>	Přípoj na kanalizační síť <i>Connection to the sewerage system</i>
1961	70,2	24,1	37,7	31,0	.	.
1970	81,4	35,6	58,7	53,3	37,4	59,1
1980	92,4	42,9	76,4	73,5	69,7	63,2
1991	97,0	50,1	91,0	88,6	88,3	68,1
2001	99,1	64,8	96,2	94,4	95,8	75,1

Kategorie bytů I.- 4 kategorie:

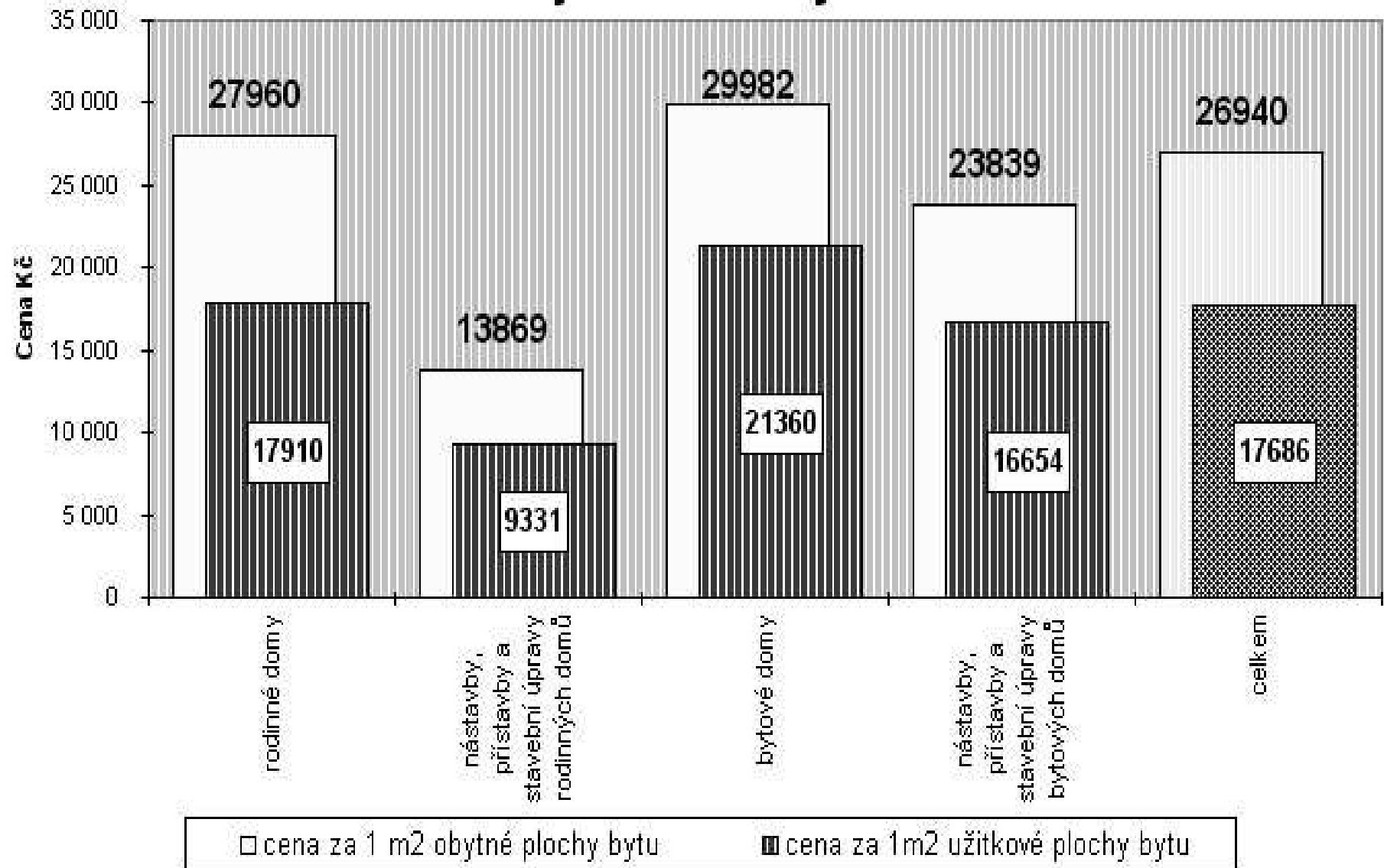
- I. všechny obytné místnosti jsou přímo vytápěny ústředním vytápěním (ÚV), byty mají základní příslušenství
- II. byty bez ÚV a se základním příslušenstvím, resp. s ÚV a s částečným základním příslušenstvím
- III. byty bez ÚV a s částečným základním příslušenstvím, resp. s ÚV a bez základního příslušenství
- IV. byty bez ústředního příslušenství a bez základního příslušenství

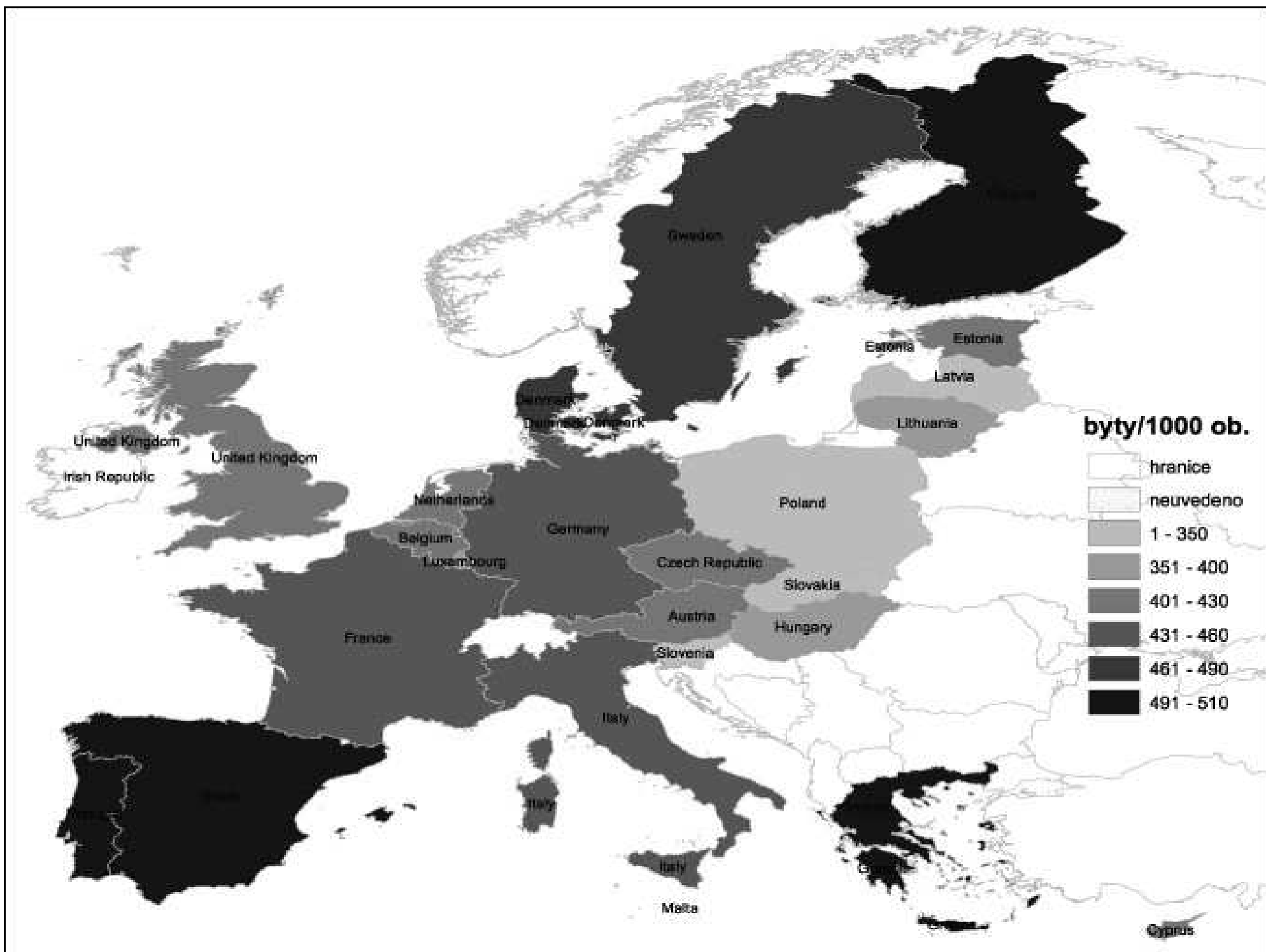
Kategorie bytů II.

**Vývoj počtu bydlících obyvatel ve vztahu ke kategoriím bytů
podle údajů sčítání z let 1970, 1980, 1991 a 2001**

	Počet bydlících obyvatel			
	1970	1980	1991	2001
celkem tis. osob	9 740	10 214	10 238	10 101
v tom kategorie v %	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
I	25,7%	51,5%	74,0%	90,0%
II	31,5%	30,8%	20,2%	6,9%
III	14,4%	7,9%	2,7%	1,5%
IV	28,4%	9,8%	3,1%	0,9%

Cena za 1 m² u bytů dokončených v roce 2004

Základní typy cenzových domácností

Rodinné domácnosti	úplné rodiny	manželský pár resp. soužití druha a družky bez dětí nebo s dětmi
	neúplné rodiny	jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem
Nerodinné domácnosti	vícečlenné nerodinné domácnosti	dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodářících, které netvoří rodinnou domácnost
	domácnosti jednotlivců	jednotlivé osoby samostatně hospodařící, které žijí samy nebo bydlí s jinou domácností

Vztah mezi počtem cenzových domácností a počtem obydlených bytů

- cenzová domácnost vs. bytová domácnost: bytová domácnost může zahrnovat více cenzových, naopak to neplatí
- Průměrný počet osob v cenzové domácnosti

<i>k 1. 12. 1970</i>	<i>2,79</i>
<i>k 1. 11. 1980</i>	<i>2,66</i>
<i>k 3. 3. 1991</i>	<i>2,54</i>

Obydlenost bytového fondu

Rok	Celkový počet bytů (v tis.)	Z toho neobydlených	
		v tis.	v %
1970	3 217	128	4,0
1980	3 781	287	7,6
1991	4 077	372	9,1
2001	4369	540	12,4

Vybavenost obyvatelstva byty

<i>Rok</i>	<i>Úhrnný počet bytů na 1 000 obyvatel</i>	
	<i>celkem</i>	<i>trvale obydlených</i>
<i>1970</i>	<i>328</i>	<i>315</i>
<i>1980</i>	<i>367</i>	<i>340</i>
<i>1991</i>	<i>396</i>	<i>360</i>
<i>2001</i>	<i>424</i>	<i>372</i>

Bytová výstavba

Ukazatele charakterizující bytovou výstavbu

- zahájená výstavba bytů
- rozestavěné byty
- dokončené byty

Druhy bytové výstavby

- státní bytová výstavba
- bytová výstavba měst a obcí
- družstevní bytová výstavba
- výstavba rodinných domků
- podniková bytová výstavba
- bytová výstavba jako druh podnikatelské činnosti